

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău
Judecător: N. Corcea
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: M. Guzun, N. Simciuc, Iu. Cotruță

ÎNCHEIERE

02 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu, Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Tutunaru Ion împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Casa Națională de Asigurări Sociale și de către Tutunaru Ion cu menținerea hotărârii primei instanțe fără modificări,

c o n s t a t ă :

La 02 decembrie 2016, Tutunaru Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că a activat în funcția de judecător la Judecătoria Florești, fiind numit prin Decretul Președintelui Republicii Moldova, nr.1359-III din 08 iulie 2003. Prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1650-IV, din 13 mai 2008, a fost numit în funcția de judecător, până la atingerea plafonului de vârstă. Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.456/31 din 23 august 2011, a fost transferat în funcția de judecător la Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău, pe un termen limitat. Prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.624/27 din 17 septembrie 2013, a fost ales în funcția de inspector-judecător al Inspecției judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, pe un termen de 4 ani, cu detașarea din funcția de judecător pentru toată perioada mandatului. Prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 2202-VII din 11 iulie 2016, publicat în Monitorul Oficial al RM nr. 206-214 din 15 iulie 2016, a fost eliberat din funcția de judecător la judecătoria Florești, în baza cererii de demisie.

Astfel, la 18 iulie 2016 a depus la Oficiul Centru (CTAS) al Casei Naționale de Asigurări Sociale (CNAS), cerere pentru stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă în funcția de judecător.

Relevă că ulterior, după expirarea termenului de soluționare a cererii a fost informat telefonic de la CTAS Centru că dosarul a fost expediat la CNAS, pentru verificare și consultare.

Menționează că la 01 noiembrie 2016 a depus la CNAS o cerere prealabilă prin care a solicitat calcularea pensiei de judecător în condițiile alin. (1), art. 32 al Legii privind statutul judecătorului, de la data depunerii cererii la CTAS Centru, din 18 iulie 2016.

Reține că prin răspunsul din 24 noiembrie 2016 a fost informat că potrivit răspunsului Ministerului Justiției este necesar pentru stabilirea pensiei pentru vechime în muncă ca judecător, conform art. 32 al Legii nr. 544 din 20 iulie 1995, urmează să demisioneze din funcția de inspector-judiciar, sau va realiza dreptul odată cu expirarea mandatului în funcția respectivă.

Iar la 29 noiembrie 2016, a primit de la CTAS Centru, procesul verbal prin care s-a decis de a-i refuza stabilirea pensiei de judecător conform cererii depuse la 18 iulie 2016.

Consideră Tutunaru Ion că decizia CTAS Centru este una ilegală și neîntemeiată, contradictorie și discriminatorie.

Solicită Tutunaru Ion a declara nul răspunsul nr. 14503 din 29 noiembrie 2016 al Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru privind refuzul de a stabili pensia de judecător în baza cererii din 18 iulie 2016, a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale de a-i calcula pensia pentru vechimea în muncă în funcție de judecător în condițiile alin. (1), art. 32 al Legii privind statutul judecătorului, în mărime de 80% din salariul mediu lunar de 18 644 lei, ce constituie – 14915 lei, de la data depunerii cererii la CTAS Centru, a încasa de la Casa Națională de Asigurări Sociale prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 8 000 lei conform bonului prezentat.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 decembrie 2016, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a anulat procesul verbal de refuz nr. 14503 din 29 noiembrie 2016 emis de Casa Națională de Asigurări Sociale a RM.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale a RM de a calcula lui Tutunaru Ion pensia pentru vechimea în muncă în funcție de judecător în condițiile art. 32 al Legii privind statutul judecătorului, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar în mărime de 18 644 lei, ce constituie suma de 14 915 lei la data depunerii cererii la CTAS Centru – 18 iulie 2016.

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul lui Tutunaru Ion prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei și cheltuielile legate de asistența juridică în sumă de 3 000 lei (f.d. 35, 39-49).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, au fost respinse apelurile declarate de către Casa Națională de Asigurări Sociale și de către Tutunaru Ion cu menținerea hotărârii primei instanțe, fără modificări (f.d. 73-82).

La 09 iunie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2017, solicitând admiterea recursului,

casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi soluții prin care să fie respinsă acțiunea.

Recurentul susține că atât prima instanța cât și instanța de apel eronat au dat apreciere normelor de drept material și anume judecătorii care întrunesc condițiile alin. (1) art. 32 al Legii cu privire la statutul judecătorului, dar care continuă să activeze în funcție de judecător nu au dreptul la pensie de judecător.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 27 iunie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs intimatului, informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia

Până la examinarea pricinii, intimatul nu a depus referință, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată Casa Națională de Asigurări Sociale este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Materialele cauzei dovedesc faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este depus în termen.

Din considerentele prezentate mai sus, instanța observă că cererea de recurs nu a întrunit temeiurile de inadmisibilitate prevăzute de art. 433 alin. b), c), d) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (a se vedea, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, ibidem, para. 41, *Marc Brauer*, ibidem, para. 35; *Miessen*, ibidem, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Casa Națională de Asigurări Sociale este formulată în baza art. 432 (1), (2), așa cum prevede art. 437 alin. (1), lit. f) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Casa Națională de Asigurări Sociale a formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de

procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală